

נוסף לתהום האידיאולוגית - הוא וחבריו אכולים שנאה, מה שאין כן בהש"צ. שאל סבור שיש גם חברים אחרים בקה"מ. נכון, אבל יש גם חברים בקה"א - ורק מחוץ רגשי חברות עמוקים הם נאמנים לקבוץ. אם יעמדו בנסיון מוסרי קשה - עדיך גם הקה"א להתפוצץ.

28.1.55

לשנות ערב חזרה פוליה.

אחר כך בא יהודה ארז עם רכי וינר, רב רמורמי שגם הוא רוצה להקים קהלה ריטורטית בארץ. דורי, בנשואיך ועוד אחדים מוכנים להצטרף, אבל יש מיעצים להקים מקודם חוגים ולא בית כנסת. התנגדתי לדעה זו. לחוגים לא יהיה כל ערך. אטנט לבית כנסת תהיה התנגדות מרועה ועצומה, אבל בסופו של דבר, יצטרפו להם המונים. שאלני אם אצטרף - עניתי בשלילה. לדעתי היהדות היא חוויה היסטורית, אלהות היא חוויה קוסמית, עולמית, נצחית. נכון שהחנך כולו רווי אמונת הבורא, ואין ספק ששעה, ירמיהו ושאר הנביאים שמעו קול אלהים, אבל אלהים לא דיבר אליהם. כל המסופר על הסנה ועל הר סיני הם פרקים בחולדות משה, ולא בחולדות אלהים.

ארו גתן לי סקירה על מצב הספר. לא יופיע - אלא אם נדחה הוצאתו לזמן רב - ספר אחד כפי שעלה במחשכתי, כי החומר אינו סוכן, וגם מה שיש אינו אחיד. לורך הסקיע הסון עבודה, ודבריו טעונים עוד בדיקה. אבל אין יודע כמה זמן זה יידוש. יש פרקים יפים על חינוך ותרבות (מפעלי החינוך והתרבות - יעקב ניר, מטרות עברית - עמנואל בן-גוריון, מחקר - ג. קרמל, עתונות - יוסף גבן, ציור ולסול - דר. גמזו, תיאטרון - הנ"ל, מוסיקה - דר. גרדויץ, מדע ומחקר - דר. סמבורסקי, ספורט - גליקסן וברוך בגי. המקצוע משק וכלכלה לא טוב. יש מונוגרפיה טובה של הלפרין על חקלאות, סקירה לא טובה ולקויה של מרכוס על תעסיה.. אין אצלו על הכשרה מקצועית, על תעסיה קלה, על פיריון עבודה. ספנות - יערי (סקירה טובה), טיחות - גוריאל (לא מוצלח), מאזן השלומים - דוליק (אין על מאמצי הממשלה לפתור הבעיות) אין על קיצוב, מדיניות חוץ - כהריאל (חשוב), לידה המדינה - סולק, התפתחות האוכלוסין וקליטה - בקי, קליטה חברתית של עליה - דר. אייזנשטט, דימוקרטיה - ישראל (בעיקר חוקה) - סולק, האמה במדינה - לאה זגבי ("קזיוני"), הסחרות העובדים - בצללי, בנארי, 5 שנות צה"ל - תשח.

ארו מציע להוציא ספרים ספרים. בליה ברירה הסמכתי לכך. הוא גם מציע להוציא כרך של אגרות שלי וגם כרך מכתבי הקודמים הנכללים בשלושה הספרים שאזלו לגברי בשוק (אנחנו ושכנינו, מכעמד לעם, משמרות). יש לי ספק בחועלת הדבר. הוא יציין רשימת המאמרים ואז אחליט.